

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

Факултет: Славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5
----	---	---	---	---	---	---	---	---

Български език и литература и история

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	1	4
---	---	---	---

Фонетика на българския език

Преподавател: проф. д-р Владимир Жобов

Асистент: ас. д-р Зорница Иванова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	30
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	90
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		180
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		6

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	20
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	20
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	20
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	40

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината има за цел да запознае студентите с фонологичната система на съвременния български книжовен език, както и с акцентната и интонационната му структура. В центъра са проблемите на графиката и правописа, съотношението между звук и буква и основните правописни принципи. Значително време се отделя и за фонетичните редувания. Студентите придобиват умения за фонетична транскрипция на книжовен текст.

Предварителни изисквания:

няма

Очаквани резултати:

Студентите придобиват знания за основните положения и принципи в българската графика и правопис. Студентите придобиват умения за описание и Красификация на говорните звукове, за откриване и обяснение на основни фонетични редувания. Студентите овладяват традиционната за българската лингвистика фонетична транскрипция.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание
Лекции

№	Тема:	Хорариум
1	Предмет и задачи на българската фонетика. Фонетика и фонология.	2
2	Артикуляционен, акустичен и функционален аспект на говорния звук.	2
3	Гласни. Класификация от учленително и акустично гледище	2
4.	Съгласни. Класификация на съгласните по място и начин на образуване.	2
5.	Класификация на съгласните по участието на шум и тон. Твърди и меки съгласни.	2
6.	Система на гласните фонемите. Състав. Силни и слаби позиции, варианти. Правописни проблеми при гласните.	2
7.	Система на съгласните фонемите. Състав. Силни и слаби позиции на корелативните признаци. Дистрибуция. Правописни проблеми при съгласните.	2
8.	Сричкова структура на българската дума.	2
9.	Ударение. Фонетична и фонологична характеристика на българското ударение.	2
10.	Акцентна структура на думата. Енклитики и проклитики. Думи с две ударения.	2
11.	Интонация. Компоненти на интонацията и основни функции. Интонация и пунктуация.	2
12.	Съвременни и исторически фонетични редувания.	2
13.	Правопис, графика и писмо. Съотношение между звук и буква.	2
14.	Основни принципи на българския правопис. Условен граматически правопис.	2
15.	Фонетична транскрипция	2

Упражнения

№	Тема:	Хорариум
1.	Диференциални признаци	2
2.	Гласни. Класификация от учленително и акустично гледище	2
3.	Съгласни. Класификация на съгласните по място и начин на образуване.	2
4.	Класификация на съгласните по участието на шум и тон. Твърди и меки съгласни.	4

5.	Сричкова структура на българската дума.	2
6.	Ударение. Фонетична и фонологична характеристика на българското ударение.	2
7.	Акцентна структура на думата. Енклитики и проклитики. Думи с две ударения. Акцентни дублети.	4
8.	Интонация. Компоненти на интонацията и основни функции	2
9.	Съвременни и исторически фонетични редувания.	4
10.	Прояви на исторически звукови закони в съвременния български език.	2
11.	Правопис, графика и писмо. Съотношение между звук и буква. Условен граматически правопис. Основни принципи на българския правопис.	4

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Фонетика и фонология.
2	Артикуляционен, акустичен и функционален аспект на говорния звук.
3	Гласни. Класификация от учленително и акустично гледище.
4.	Съгласни. Класификация на съгласните по място и начин на образуване.
5.	Класификация на съгласните по участието на шум и тон.
6.	Твърди и меки съгласни
7.	Фонемен състав на книжовния език. Обща характеристика.
8.	Система на гласните фонemi. Състав. Силни и слаби позиции, варианти.
9.	Система на съгласните фонemi. Състав. Силни и слаби позиции на корелативните признаци.
10.	Сричкова структура на българската дума.
11.	Ударение. Фонетична и фонологична характеристика на българското ударение
12.	Акцентна структура на думата. Енклитики и проклитики. Думи с две ударения.
13.	Интонация. Компоненти на интонацията и основни функции.
14.	Интонация и пунктуация.
15.	Съвременни и исторически редувания на фонemi.
16.	Редукция на гласните.
17.	Прегласи. Преглас на ятовата гласна (променливо я).
18.	Метатеза на ѣ в съчетание с р и л .
19.	Промени на звучните и беззвучните съгласни. Обеззвучаване и асимилация.
20.	Междусловна фонетика.
21.	Удвоени гласни и съгласни.
22.	Правопис, графика и писмо. Съотношение между звук и буква. Условен граматически правопис.

23.	Основни принципи на българския правопис.
-----	--

Библиография

Основна:

Стойко Стойков. Увод във фонетиката на българския език. София, 1966.

Димитър Тилков, Тодор Бояджиев. Българска фонетика. I изд. София, 1977.

Граматика на съвременния български книжовен език. Том I. Фонетика и фонология. I изд. София, 1982.

Тодор Бояджиев, Иван Куцаров, Йордан Пенчев. Съвременен български език. София, 1988.

Тодор Бояджиев. Книжовен език и диалекти. Избрани трудове. София, 2012.

Допълнителна:

Владимир Жобов. Звуковете в българския език. София, 2004

Дата: 04.25

Съставил: проф. д-р Владимир Жобов

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 10.06.2025 г.